

TL03A115

సాం. 28  
సాం. పు-తె  
1066



రాకూర్ పరిశోధనా కేంద్రం విజయవాడ

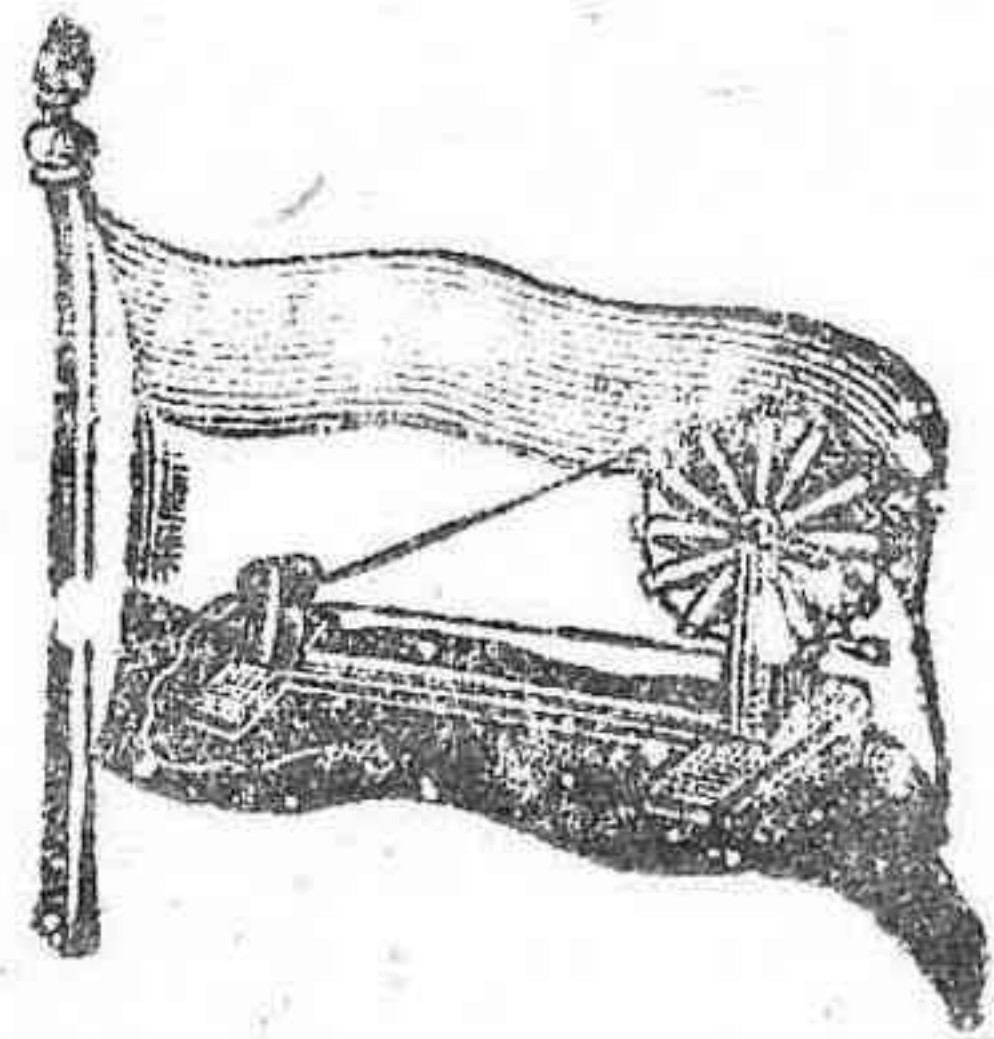
...తైలు... విజయవాడ... గ్రంథం

...నాగేశ్వర రావు, ము. పాల్వంచ... రచయిత

...ప్రచురించిన... పరిచ సం... 1965... పేజీల సం  
నా. ము-రై

# రైతు విజయము

(కాంగ్రెసు జేంగము కథ)



రచయిత :

ముప్పాళ్ల నాగేశ్వరరావు

ప బ్లి షర్స్ :

సుందర్రామ ఆండ్ సన్స్, తెనాలి.

సర్వహక్కులు  
రచయితవి.

1946

మూల్యము  
రూ 0-8-0



ప్ర ధా ని,  
ఆంధ్ర జే స రి

టంగుటూరి ప్రకాశము  
పంతులుగారికి  
అంకితము



## ఒక మాట

ప్రస్తుతము జమిందార్ రైతులు పడు యిక్కట్లు వారి కుండు యధికపుసిస్తులు, అనారోగ్యకరపరిస్థితులు పాఠకులకు, ప్రజలకు తెలియని విషయము కాదు.

ఈడ్పుగల్గు జమిందారుగారు రైతులయెడ అమర్యాదగా, అవినీతిగా ప్రవర్తించి అధికపు సిస్తులు వేయగా గోపవరపురైతు లొకకూటమియై “రైతుకాంగ్రెస్” ధ్వజముక్రింద పోరాడి వారి కధికపుసిస్తులు లేకుండా చేయించుకొని మరియు కొన్నిహక్కులను సంపాదించి విజయము గాంచుటయే యీ కథయందలి సారాంశము. అటులనే ప్రతియూరి రైతులు “రైతుకాంగ్రెస్”లో చేరి దాని అడుగుజాడల నడచి వారికి వలయు సౌకర్యములను హక్కులను సంపాదించుకొనుట వారికి రాచబాటయై యున్నది. రైతుల యిట్టి కూటమికి చైతన్య మవసరము కదా? అట్టి చైతన్యమున కిట్టి జంగము కథలు కొంతవర కుపయుక్తములు. రైతువిజయ మటువంటి పనిని నెరవేర్చగలదనెడి ఆశచే ప్రచురించుచున్నాను.

ఇట్లు,

ముప్పాళ్ల నాగేశ్వరరావు



# రైతు విజయము

(కాంగ్రెసు జేంగము కథ)

సంత:

శ్రీకరముగ మన భారతమాతను - చెలువుగ సేవించి  
ప్రాకటముగ గాంధీమహాత్ముని - మదిలో జపించి  
ముదముతోడుత జహ్వరుబాబును - నెదలో నర్పించి  
సదయులైన శ్రీభారతిరంగాల - సంప్రీతితో నెంచి  
వరకవులగు ఆంధ్రకవులకు - వందన మర్పించి  
సంతసముగ రైతురాజుకథను - సాంతము జెప్పెదమూ.

వచనం:- నలుబదికోట్ల జనాంగముతో నొప్పు మన భారత  
దేశ మెటువంటిదన—

సంత:- జయము జయము మన భారతభూమికి

జయము దిగ్విజయమూ

భండనవీరుడు భరతునిపేరిట - భారతదేశముగా ||జ||

నవఖండలుడు నిపుణతనేలిన - జవ్వని మనతల్లి ,,

భారతవీరులు పోరునల్పిన - భారత భూమండీ ,,

పృథ్వీసింహుడు ప్రాణమొడ్డిన - పావనచరితంబూ ,,

శివాజిప్రభుని సేనలునిల్చిన - సమరభూమి మనదీ ,,

ఘాన్సిరాణి కదనమొనర్చిన - వీరభూమి యండీ ,,

హరిశ్చంద్రుని సత్యవ్రతముకు - అడుగు తప్పదండీ ,,



గాంధీ, బుద్ధుల అహింసదీక్షను - ఆచరించు నెపుడూ ,,  
 నైహూ అజాద్ వీరులుగల్గిన - నెల్లియు మనతల్లి ,,  
 పరేల్, గాజన్ దీరులుపుట్టిన - వీరధరణి మనదీ ,,  
 నవ్యశక్తుడు నేతాజి పుట్టిన - నాణ్యదేశ మండీ. ,,

వచ॥ యిటువంటి సిరి సంపదలకు, దాన త్యాగములకు,  
 సత్యాహింసలకు వీరవరులకు నెలవైన భారతమాత  
 అనుంగుబిడ్డ ఆంధ్రమాత యెటువంటిదన.

వంత॥ జయము జయము మన ఆంధ్రమాతకు జయముగల్గుగాక  
 అన్నవస్త్రాలకు తరుగులేనిది - ఆంధ్రదేశమండీ ॥జ॥  
 కడవలపగిదిగ క్షీరములిచ్చెడి - కామధేనువులాలు ,,  
 పాడి పంటలకు కొడువలేనిది - పావని ఆంధ్రంబు ,,  
 గుండె నిచ్చిన టంగుటూరిని - కన్నతల్లి యాంధ్ర ,,  
 రైతులబాంధవు దుద్భవించిన - రత్నభూమి మనదీ ,,  
 సస్యంబులు సకలకాలముల - చావులేకయుండు ,,  
 ఎట్టివేళల కృష్ణవేణమ్మ - నట్టె పాటుచుండు ,,  
 ఘనమగు గోదావరి దేవెపుడు - ఘనముగ ప్రవహించు ,,

వచ॥ ఈ విధముగా మహా నాయకులతో పాడిపంటలతో  
 ధనధాన్యములతో నొప్పారుచున్న ఆంధ్రదేశమందు  
 ఈడ్పుగల్గను నొక జమిందారీనగరము గలదు. దానిని  
 పాలించే శ్రీ రాజా వేంకట రామమోహనరాయ  
 సర్వోత్తమ మహిపతి యెటువంటివాడన.

వం॥ జయము జయము మన రైతుబాబుకు

జయము దిగ్విజయమూ ॥జ॥



పసిబిడ్డలు పాలుత్రాగరు - ప్రభువు పేరు వింటే     ,,  
 కోటలోపల కోరసింగమై - కొలువుతీరు నండీ     ,,  
 వేశ్యాంగనలకు వెచ్చించును తా - వేసకు వేలండీ     ,,  
 సతతముకొల్వలొ సృత్యముసలుపగ - సానులుకలరండీ ||జ||  
 ఆమచుండగ సానులగాంచి - ఆహ్లాదము చెందూ     ,,  
 హుక్కాత్రాగుచు తానుయెప్పుడు - హూంకరించునండీ     ,,  
 హుక్కాపైని బ్రాందిలేనిన - పూరుకొనడు బాబూ     ,,  
 రెండింటి యీసమ్మేళనతో - రిమ్మతెగులు వుట్టూ     ,,  
 ఉన్నతతతో వొడలు తెలియక - పూగుచుండునండీ     ,,  
 పిచ్చిమాటల యన్నిటివరుసగ - ప్రేలుచుండు సతడూ     ,,

వచ|| ఈ విధముగా జమిందారుగారి రోజువారి జీవితము  
 జరుగుచుండెను. ఆయనకు లక్ష్మోజ్జీ యనియు, లజపతి  
 యనియు నిర్వురు కుమారులు గలరు. అందు లజపతి  
 దాన త్యాగములు, పరోపకారబుద్ధి కలిగినటువంటి  
 కొమరుడు. అట్టి జమిందారీపరగణాయందు గోపవర  
 మను నొక గ్రామము గలదు. దానియందలి రైతు  
 లెటువంటివా రన.

పాండ వేయుల భుజపాండిత్యము - తంధాన, తంధాన తంధన  
 కార్తికేయుని పరాక్రమంబును -     ,,     ,,  
 గంగా తనయుని రంగనీతియు -     ,,     ,,  
 హరునిమించిన ప్రతాపంబును -     ,,     ,,  
 విక్రమాంకునిబోలు విక్రమము -     ,,     ,,  
 షరశురాముని యుగపౌరుషము గలిగియున్నరండీ -

తంధాన వో దేవనందనానా.



వచ|| ఇంకా గోపవరము రైతు లెటునంటివారన.

రగడ.

గజము కొమ్మును, బాత్రెమ చేతులు, కోరమీసములు,  
సింహమువోలె. వెనుకకుత్రిప్పిన, జట్టుఛాయలు. పార్శ్వ  
భాగమున, పెద్దబొట్టును. క్రిందకుజారిన, పెద్దబొట్టులు.  
చేతిలోయొక్క, పన్నుకర్రయూ. క్రిందనుమీదను, రెండే  
పంచలు. స్వర్ణకంకణాల్, కలిగియున్నరండి -

తంధాన వో దేవనందనానా.

వచ|| వెండియు నా పల్లెయందలి రైతులు పశుసంపదతో  
తులదూగుచున్నారని వారికి జమిందారుగా  
కొడగూర్చిన సౌకర్యము లేమియు లేమి నా పల్లె  
యెటులున్న దన.

వం|| దిక్కు లేక నల్లాడుచున్నరు - దీనరైతు లపుడు  
కంకరరోడ్లను మచ్చుకై నను - కానలేము యచట ||ది||  
నర్షకాలము రోడ్లన్నియును - పూబవోలె యుండు ,,  
మొలబంటి యాబురదలోవల - మసలవలె ప్రజలు ,,  
ధవళఛాయలవంటి యెడ్లకు - డాగులు పడునండి ,,  
పాతశాల యనునదియచట - చూతమనిన లేదు ,,  
వైద్యశాలకు పోదముయన్న - వొక్కటైన కనము ,,  
జబ్బువచ్చినప్రజలు పట్టణము - చేరవలెను యండి ,,  
పట్టణంబున ఖర్చుకు చాలదు - పండిన పంటంత. ,,

వచ|| అట్టిగామమందు రెండేకరముల పొలమును మాత్రమే  
గల్గిన సుబ్బయ్యగా రను నొక రైతు కలడు. ఆగున



ధర్మపత్ని లక్ష్మీ దేవమ్మగారు. వారికి కృష్ణారా వను  
కుమారుడును ఇందిర యను కుమార్తెయు కలరు.  
కృష్ణారావు విజయవాడయందు కళాశాల విద్య  
నభ్యసించుచుండెను. ఇందిర ఈడ్పుగల్లునందలి రాజా  
వారి పాఠశాల కేగుచుండెను. మరియు కృష్ణారావు  
యెటువంటివాడన.

ధీశాలి బుద్ధిమంతుడూ	—	సై
తెలివిగల రైతుబిడ్డరా	—	సై
రైతులకష్టము లేరుగురా	—	సై
పండితప్రేమ జూపురా		

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
బుధజనపూజ చేయురా — సై  
పరోపకార బుద్ధిరా — సై  
దానధర్మము లేరుగురా — సై  
దానమందు దానకర్ణుడూ —

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
దుర్మార్గమును వోర్వడూ — సై  
అపకారబుద్ధి లేదురా — సై  
తాలిమిమాలిమి కలదురా — సై  
ఉత్తమగుణ శాలిరా —

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
వచ! ఇట్లుండ నొకనాడు జమీందారుగారు గోపవరసందర్శ  
నార్థ మాయూరు వెడలగా నా యూరిరైతులు భక్తి



సత్కారముల నాయనను పూజించి వెండిబంగారములు  
 పశువులు మొదలగునవి కాన్కగా నర్పించుకొనిరి.  
 గోపవరమునకు తూర్పుదిశగా నున్న జమిందారువారి  
 పచ్చిక బీడులయందు తమ పశువులను మేపుకొనుట  
 కాజ్ఞ యివ్వడని జమిందారుగారి నారైతులు ప్రార్థింప  
 నాయన సరేయని తలయూచి వెడలిపోయెను. అనుమతి  
 పొందిన నారైతులు తమపశువులను జమిందారుగారి  
 బీడులయందు మేపుకొనుచుండిరి. ఇదిచూచి వోర్వలేని  
 కరణము రామయ్యగారు తనకు కొంత లంచమివ్వవలె  
 ననియు, యివ్వనిచో జమిందారుకు చెప్పి శిక్షవేయిం  
 చెద ననియు నుడివెను. జమిందారుగా రాజ్యయిచ్చిన  
 తదుప రట్టిదోహమునకు తలపెట్టరని నమ్మికతోయున్న  
 రైతు లాయనమాటలకు సరకుచేయక మిన్నకుండిరి.  
 అప్పుడు కరణము రామయ్యగారు జమిందారువద్ద కేగి  
 రైతులు బీడులన్నియు నాశనముచేయుచున్నారనియు,  
 వొక్క దమ్మిడియైనను పుల్లరి చెల్లించలేదనియు చెప్పగా  
 రైతులవద్దనుండి యీ నపమున డబ్బులాగి తన వేశ్య  
 బృందమునకు పంచవచ్చుననెడి తలంపుతో నీతి నియమ  
 ములు లేని జమిందారు గోపవరమునందలి రైతుల  
 పిలువనంపి, పుల్లరిలేక పశువులమేపిన అపరాధముకు  
 రైతులందరు కలసి ఐదువందల రూప్యముల చెల్లించవలె  
 ననుసరికి రైతుబాబు లొక నెల గడువు నడిగి యిండ్లకు  
 వెడలి నెలలోపల నొకనాడు ఐదువందలు తెచ్చి ముడుపు  
 చెల్లించుకొని యిండ్లకు వెడలుచు యేమనుకొనుచున్నారన.



నమ్మరాదు నమ్మరాదురా - సై

జమిందార్ల నమ్మరాదురా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వినయపుమాటలు పల్కురా - సై

వివేకవంతుల లాగునా - ,,

మామూళ్ళన్నిటి గుంజురా - ,,

కాన్కల పెక్కుగ లాగురా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

చేసిన మేలు మరచురా - సై

వెధవకూతల కూయురా - ,,

జరిమానాలు వేయురా - ,,

జవదాటిన తన్నురా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

ఏమిచేయును తోచదూ - సై

రైతులకష్టాల్ చూడరూ - ,,

రైతులరక్తము పిండురా - ,,

తేనెకత్తులు వారలూ -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వచ॥ సంకాంతి సెలవులకు తన గ్రామము వచ్చుచున్న  
కృష్ణారావు వారిమాటల నాలకించి వారియొద్ద కేతెంచి  
యేమనుచున్నాడన.

పం॥ జయము జయము మన రైతుబాబుకు జయము కల్లుగాక  
మీకు వచ్చిన కష్టాలేమిటా - ముదముతో తెల్పండి ॥జ॥



అందరుకూడి వాటికొఱకునై - ప్రాణా లొడ్డుదము ॥  
 రైతుజేనిది యిలలో నెచ్చట - రాజ్యమే లేదండి ॥  
 రైతులురెక్కలు ముడిచినవెంటనై - రాజ్యములింకునుగ ॥  
 పొలముపండితె లోకమంతయు - పొంగిపోవునండి ॥  
 పొలముయెండితె లోకమంతయు - మాడిపోవునండి ॥  
 రైతులహస్త బలిమితోడనై - రాజులు యుండిరిగ ॥  
 సంఘముగాను కూడితెమనము - జగములు కంపించు ॥  
 రైతులకొఱకై నియమించిరి - రైతుల కాంగ్రెస్ నే ॥  
 స్థాపనచేసిన మాంధాతయె - రంగాగారండి ॥  
 గుంటూరుసీమ వారిజన్మము - గొప్పవారు సుమీ ॥  
 రైతులకష్టము తెలిసినయట్టి - రైతుబిడ్డ దండి ॥  
 లండనువిద్య నేర్చినయట్టి - దండిగురుడు బాబు ॥  
 వచ॥ ఆ మాటల నాలకించి సంఘముగా నేర్పడనెంచి నొక  
 నాడు రంగాగారిని రావించి యాహ్వానించిరి. దాని  
 తీరు యెటులయన.

చలువపందిరుల్ వేసెరా - సై  
 పచ్చల తోర్ణాల్ కట్టెరా - సై  
 త్రివర్ణ జండాల్ కట్టెరా - సై  
 స్వాగతంబును చేసెరా -  
 భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
 పూసల రథమును తెచ్చెరా - సై  
 పూలతో దాని నింపెరా - ॥  
 మల్లెల దండలు కట్టెరా - ॥  
 కాంగ్రెస్ జండాల్ కట్టెరా -



భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

ఆసనంబు సిద్ధపరచెరా - ,,

కొదమ కోడెల తెచ్చెరా - ,,

నలువది జతల కట్టెరా - ,,

రంగా నియోగపరచెరా - ||భళానోయి||

పూలమాలలు వేసెరా - సై

వారల చెండ్లను వేసెరా - ,,

జే, జే, లను కొట్టుచూ - ,,

ఊరేగింపును చేసెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వచ|| అనంతర మొక విశాల ప్రదేశమందు బహిరంగసభ ఏర్పాటు చేయబడెను. ఆ సభయందు ఇందిర ప్రార్థన గేయ మిటుల పాడెను—

ఓ సాగుచేసే బక్కరై తా మేటికీ పరాకుచేస్తావూ

బక్కచిక్కిన నీడుమేను భూస్వాముల పాల టంచని

యెన్నడైనా తలచి యున్నావా

||ఓసా||

కూలి నీడు సోదరుండని భోగపరుడు శత్రువనియు

కలనైనా గాంచియున్నావా

||ఓసా||

రైతులేనిదె రాజులేడను నీతిమార్గ నూత్రంబును

నెప్పడైనా వింటివా నీవు

||ఓసా||

నీవుతప్ప ధర్మపథను నిలను త్రొక్కు వాడులేడను

ధర్మ నూత్రము తెలిసి కోవయ్యా

||ఓసా||



ప్రజలపాలి దైవమీవని సాటిచెప్పే రోజువచ్చెను  
జాగుచేయక వేగలేవయ్యా ||ఓసా||

వచ|| ప్రార్థనానంతరము రంగా గారెటుల యుపన్యశించు  
చున్నారన.

వంత|| వినరా భారతరైతు కుమార - విజయముమనదేరా  
ప్రపంచంబులొ కష్టజీవిగా - రయితు రాజుబాబూ ||జ||  
ఇలకు యంతకు నాయువుపట్టు - యింపుగరైతండి ,,  
కాడియెద్దులు ఆపిననాడు - కలుపులు వచ్చునుగా ,,  
దుక్కిదున్నక పోయిననాడు - ధాతకలుపు రాదా ,,  
కూడు బెట్టెడి దానకర్ణుడు - రైతుబాబు యండి ,,  
గుడ్డ నిచ్చెడి స్వార్థ త్యాగి - రైతురాజు యండి ,,  
రైతు లేనిదే రాజ్యంబంతయు - రాళ్లగలిసి పోవు ,,  
రైతుల సొమ్ముతినియు రాజులు - రక్కసులగుదురుగా ,,  
పై మొగంబుల పెట్టకవారు - పోతరించియుండ్రూ ,,  
తండ్రినిమరచిన తుంటరివోలె - రైతులమరచుదురూ ,,  
కలలోనైనా తలచరురైతుల - కష్టము యొకటైనా ,,  
కష్టాలొచ్చిన సమయంబులనే - కండ్లు విప్పుతారూ ,,  
ఆపదలొచ్చిన వెంటనేవారు - ఆశ్రయించుతారూ ,,  
అక్కరగడుపుకొనను రాజులు - వేషాలు వేయుదురూ ,,  
సంఘబలము మనలోయుంటే - సామంతులొతారూ ,,  
సంఘకూరిమి మనలో పోతే - రాజుల మందురుగా ,,  
సంఘముయుంటే కోరినవన్నియు - సాధనచేయొచ్చు ,,  
వచ|| రంగాగారి యుపన్యాసము విన్ననాటినుండియు నా  
యూరైతులు “రైతుకాంగ్రెస్”లో చేరి రైతుసేవ



చేయుచుండిరి. సెలవు లయిపోవుటచే కృష్ణారావు గోప  
వరము వీడి విజయవాడ జేరెను. ఇందిర రాజావారి  
పాఠశాల కేగెను. రంగాగారి సన్మానము సంగతియు  
దానియందు ఇందిర పాల్గొన్నదన్న సంగతియు విన్న  
జమీందారు యిందిరనుపిలచి యనేకవిధముల నిందించి  
మరియు మదోన్మత్తతచే నేమని ప్రేలుచున్నాడన

అందచందాల చందురూ - సై  
బోలు ముఖ పద్మమూ - ,,  
కనుకట్టు చక్రజాడరా - ,,  
కనుబొమ నల్లతుమ్మెదా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

ఇష్టమువచ్చిన నగలనూ - సై  
కోరిన మంచి కోకలూ - ,,  
రమ్యముకొల్పెడి రవికలూ - ,,  
నీకు యిత్తును ముదమునా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

చదువు లన్నిటి నేర్పుదూ - సై  
సంగీతంబును చెప్పుదూ - ,,  
కనికరంబును చూపవే -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

ముఖగురులెంతో ముచ్చటా - సై  
నాదు దరిన జేరవే - ,,



నామ రాణివి యగుదువూ -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వచ|| ఇట్టి జమిందారుపల్కుల విన్న మానవతియగు రైతు  
బిడ్డ యేమిచేసినదన

మానవతి రైతు వనితరా - సై

కోపముచేత చూచుచూ - ,,

నీరీతిగ పల్కెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

పరభామల కోరియు - సై

పై పైకిని రాగనూ - ,,

పాడియగునుర నీకునూ -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వచ|| ఈ విధముగా పల్కి యిందిర యేమిచేసినదన.

సిరాబుడ్డిని పూనెరా - సై

చేతిని పైకి యెత్తెరా - ,,

జమిందారుపై వినరెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

బండతిట్లను తిట్టుచూ - సై

పరుగు పరుగునా నడచియూ - ,,

బయటే తాను పడియెరా - ,,

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానోదాదానా.

వచ|| అప్పుడె యెచ్చోట నుండియో వచ్చుచు గుమ్మములో  
యిందిర కెదురైన లజపతి యేమిచేసెనన.



వంత|| జయము జయము మన రైతు యవతికి జయము

గల్గుగాకా ||జ||

కన్నులారను గాంచినాడురా - కోమలి యిందిరనూ ॥  
 ఏమిటి? అమ్మాయంటునుతా - పువిదను యడిగెనుగా ॥  
 పూసగుచ్చిన రీతిగ యిందిర - పెంపుగ నుడి వెనుగా ॥  
 లజపతిరావు తండ్రి దెనకును - రయమున జేరెనుగా  
 తీషదృష్టుల చూచినాడుగా - తనయును తండ్రిని ||జ||  
 ఇందిర కప్పుడు బండినిచ్చియు - వెడల పంపినాడూ ॥  
 గోపవరమును చేరినాదిరా - కోమలి తా నపుడూ ॥  
 జరిగిన వృత్తంబెల్లను తాను - తండ్రితో నుడివిందీ ॥

వచ|| ఇందిర మాటలు విన్న సుబ్బయ్యగారు కుమార్తెను  
 యింటివద్దనే యుండుట కాజ్ఞాపించెను. ఇటుల కొంత  
 కాలము జరిగిన తదుపరి కృష్ణారావు తండ్రికి తన వద్ద  
 కానియైనను డబ్బు లేదనియు యెటులైనను నాల్గు  
 వందల గూళ్ళములు పంపవలయుననియు జాబు  
 లిఖించి పంప నది సుబ్బయ్యగారు చూచి—

వంత|| జయము జయము మన రైతు బాబుకు జయము

దిగ్విజయమూ.

లేచియు తాను వైన పంచను - వేసుకొనియె నండీ ||జ||  
 చేతికర్రనూ పట్టినాడురా - చపలచిత్తుడయ్యా ॥  
 తల్లిదండ్రుల స్వార్జిత మమ్మగ - సాగినాడు యతడూ ॥  
 రాయి యెనట్టి గుండెతోడను - పాహుకారును జేరె ॥

వచ|| పాహుకారును చేరి కపటము లేని యా రైతు యే మను  
 చున్నాడన—



పంత|| ఓక్కులేక నల్లాడు చున్నడు - దీన రైతు యపుడూ  
 నాడు పల్కుల వినండి మీరు - మాధవయ్యగారూ ||ది||  
 నాకుయిప్పుడు అవుసరమొచ్చెను - నాల్గువందలాతో ॥  
 వచ్చే నాలు పంటనమ్మియు - సగమును యిస్తానూ ॥  
 దుక్కిపెద్దల బండినమ్మియు - సగపా లిచ్చెదనూ ॥  
 నాదుకొమరుడు వ్రాసినయట్టి - జాబును చూడండి ॥  
 నాదుకొడుకుకు కూడుపెట్టిన - నాథుడ వగుదువుగా ॥

వచ|| సుబ్బయ్యగారు చెప్పిన మాటలవిన్న మాధవయ్యగారు  
 యేమనుచున్నాడన -

సుబ్బయ్యగారు మీరు చెప్పినది - సబబుగ లేదండి ||ది||  
 కాలానుసారము పోవలెనండి - కనగా సుబ్బయ్య ॥  
 లిఖితపూర్వకము యేదియైనను - వుండిన బాగుండూ ॥  
 ఇద్దరిమధ్య పోరాటాలకు - తావులేదుయండి ॥  
 తాకట్టునుపెట్టుట మంచి - తెగువబుద్ధియండి ॥  
 తీర్చవలయునని తెలిసియుండును - తాకట్టుయండినచో ॥  
 తొందరగాను తీర్చియుమీరు - తేలిక యగుదురుగా ॥  
 నాడుపల్కుల నాలించినచో - నాటకంబుగుండూ ॥  
 మీదుమేలును వోర్చియునేను - మాటలాడుచుంటి ॥

వచ|| సుబ్బయ్యగారు తీర్చలేకపోదునా యనుకొని నాల్గు వం  
 దల రూప్యములకు రెండెకరములభూమిని తాకట్టుపెట్టి  
 నా విత్తమును యింటికి తెచ్చి జరిగినదంతయు భార్యకు  
 చెప్పగా నామె నిశ్చేష్టురాలై తదుపరి మిన్నకుండెను.  
 ఆ నాల్గువందలను తీసికొని సుబ్బయ్యగారు యెటుల  
 విజయవాడ వెడలుచున్నాడన



చలిదియన్నము కుడిచెరా - సై  
 నాలుగువందలు పట్టెరా - ॥  
 దస్త్రములాగున కట్టెరా - ॥  
 నడచుచు తాను పోయెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

ఊరులు పేటలు దాటుచు - సై  
 నడచుచు నడచుచు పోవుచు - ॥  
 విజయవాడను చేరెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

స్కూలు యెచ్చటో అడిగెరా - సై  
 హాష్ట్ర లెచ్చటో తెలియదూ - ॥  
 ఒక్కరుకూడా చెప్పనూ - ॥

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

బుద్ధిమంతుడు నొక్కడూ - సై  
 వెంటనిడుకొని వెళ్లియూ - ॥  
 కృష్ణారావును చూపెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వచ॥ అప్పుడు సుబ్బయ్యగారేమి చేసినారన -

సంచిని చంకన తీసెరా - సై  
 దస్త్రమంతయు విప్పెరా - ॥  
 డబ్బును తాను యిచ్చెరా - ॥



జరిగిన దంతయు చెప్పగా - ११  
 కృష్ణుని గుండే పగిలెరా -  
 భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
 భోజనంబును చేసెరా - १२  
 వెళ్ళెదనంచు నుడివెరా - ११  
 కాలి నడకన సాగెరా - ११  
 మెత్తటడుగులు పడెనురా -  
 భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
 మెల్ల మెల్లన నడచెరా - १२  
 కారు యెక్కను వొప్పడూ - ११  
 ఇంటికి యెటులో చేరెరా -

భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
 వచ॥ కృష్ణారావా విత్తముతో తన యానత్సరపు చదువును  
 పూర్తిగావించుకొని యింటికి మరలివచ్చెను తరువాత  
 రెండు నెలలకు వార్తాపత్రికలయందు ప్రచురింపబడిన  
 కృతార్థుల షట్టీయం దితని నామముకూడా యుండెను.  
 ఇటుల కళాశాలవిద్య పూర్తిగా నభ్యసించిన తదుపరి  
 రైతుసేవలో నిమగ్నుడై రెండుసంవత్సరములవర కెట్టి  
 యుద్యోగముల నాశించకయుండెను. ఒకనాడు గోపవర  
 మునకు పరిసరముగా ప్రవహించుచున్న కాలువ విపరీత  
 ముగా వచ్చుటంజేసి గట్లు తెగిపోయి రైతుల చేలపై  
 మిక్కుటముగా నీరు ప్రవహించెను. ఈసంగతి కరణము  
 రామయ్యగారివల్ల తెలిసి జమీందారుగా రేవిధముగా  
 గోపవరము రైతులకు తాళిదు పంపుచున్నాడన.



వంత|| దిక్కు లేక నల్లాడుచుండిరి - దీనరైతు లపుడూ  
 గోపవరపు యోరైతుల్లారా - గోలలు మెండయ్యే ||ది||  
 పుల్లరి లేక పశువుల మేవగ - కనికరించినామూ  
 జరిమానాలు మాత్రమే వేసి - జాలితో చూచానూ  
 నీతినియమములు వదలియుండిరి - యిచ్చవచ్చినటులా  
 నిక్షేపంపు నీటికాలువ మీ - పొట్టన పెట్టితిమీ  
 ప్రభుత్వంపుయాజ్ఞ లన్నిటి - పాటించరు మీరూ  
 అట్టిమీకును యధిక పుసిస్థులు - తప్పవు యెచ్చటనూ  
 పదిరోజుల గడువులోపల - పిలచియు యివ్వండి  
 లేనిచో మీను యాస్థులన్నిటి - వేలాలు వేసెదమూ

వచ|| ఈ తాళిదుచూచిన కృష్ణారావు రైతులకేమని వచించు  
 చున్నాడన.

వంత|| వినరా భారత రైతుయోధుడ - విజయము మనదేరా  
 రైతుబాబులు మీరుయిప్పుడు - రయమున కూడండి ||వి||  
 సంఘముగుంటె యోడముమనము-సమరమునందైనా  
 అందర మిప్పుడు పోయిరాజును - ఆశ్రయించుదామూ  
 నయవినయాలతో మాటలాడుదము-నవ్రతమిరగనూ  
 “బాబు, బాబు” యంటువారిని - బ్రతిమిలాడుదమూ  
 సత్యాగ్రహపు యాయుధంబును - నెదలో పూనుదమూ.

వచ|| కృష్ణారావు బోధనువిన్న యారైతులు మరునాడుదయ  
 మున ఈడ్చుగంటి కేవిధముగా ప్రయాణమయినా రన-

వంత|| జయము జయము మన రైతుబాబుకు

జయము దిగ్విజయమూ.



ఇంటి యింటియా రైతులప్పుడు - యింపుగ కూడిరిగా ||జ||  
 ముల్లకరల పూనియు బాబులు - ముందుకు సాగిరిగా ,,  
 కిరుచెప్పలను వేసి కిసానులు - కాలు కదిపినారూ ,,  
 తలపాగాలనుచుట్టి రైతులు - తఱలినారు యపుడూ ,,  
 కృష్ణారావును నాయకుజేసి - కదలినారు యండీ ,,  
 ఇందిర దేవి వెంటనురాగా - యిలయును శోభించె ,,

వచ|| ఇటుల ప్రయాణంబై వెడలిన రైతుబాబులు జమీం  
 దారుగారి గుమ్మమువద్దకు చేరగనే ద్వారముకాచువారు  
 యడ్డగించినారు. రైతులు, వారి మొఱలు యాలకించు  
 వరకు తిరిగిపోమనియు, యాలకించనిచో సత్యాగ్రహ  
 మును చేయుదుమనియు నడువ ద్వారపాలకులు జమీం  
 దారున కీసంగతి తెల్ప నాయన రైతులపై లాఠీప్రయో  
 గము చేయుడని పోలీసుదండు కాజ్ఞయివ్వ వా రేవిధ  
 ముగా రైతుల హింసించుచున్నారన;

వంత|| దిక్కులేక అల్లాడిపోయిరి - దీనరైతు లపుడూ  
 బాతెడు బాతెడు బడితలతోడి - బాదసాగినారూ ||ది||  
 వీవులన్నియు బ్రద్దలు కాగా - వేసిరి దెబ్బలనూ ,,  
 ఎముకలన్నిటి తుత్తునియలుగ - విరుగగొట్టి రపుడే ,,  
 వెధవకూతల వినరుచు వారు - వెర్రెగ మొటిగిరిగా ,,  
 రైతుబాబులు యెదురుతిరుగక - మిన్నకుండినారూ ,,  
 బోదెలు నరకిన భూరుహంబులై - భూమికి వొరిగిరిగా ,,  
 నెత్తురుపేరులు ప్రవహించియును - నేల తడిచిపోయె ,,  
 కృష్ణారావును పడుగురుబాదిరి - కర్కశహృదయులొ ,,



పంచప్రాణములు కృష్ణునినుండి - పయనం బయినాయి ,,  
 ఇందువదనయు యింగితమెరుగని - ఇందిర యప్పుడూ ,,  
 అగ్రజమోము చూచియు లేమ - ఆవురు మనెనండీ ,,  
 ఇందిర దేవిని యీడ్వసాగిరి - యిద్దరు మూర్ఖులో ,,  
 వచ॥ ఇందిర దేవిని జమిందారు వద్దకు లాగుకొని వెడలు  
 చున్న మూర్ఖులను వారించి లజపతి నాపెను వెంట  
 నిడుకొని రైతుబాబులు తీతగాతులై పడియున్న  
 చోటి కేతెంచి కృష్ణారావుశివమును గాంచి యే విధ  
 ముగా వాపోవుచున్నా డన;

వంత॥ దిక్కు లేక నల్లాడుచుండిరి - దీనరైతు లపుడూ  
 దుఃఖిసాగరు డయ్యెను లజపతి - దృశ్యముచూడగనే ॥ది॥  
 వెన్నవంటియా మిత్తనిహృదయము - వెలవెలబారెనుగా ,,  
 కృష్ణారావుశివమును చూచియు - కార్చెను కన్నీరూ ,,  
 లజపతిరావు యోదార్చెనుగా - జన్మని యిందిరనూ ,,  
 వైద్యసాయముకు పంపినాడుగా - రైతుల నావేళా ,,  
 కృష్ణారావు శివము తోడుక - గోపవరముచేరే ,,  
 వచ॥ కృష్ణారావుశివమును చూచి తల్లిదండ్రులు యేవిధముగా  
 విలపించుచున్నా రన;

వంత॥ తంధానో అయ్యో తంధాన వో దేవనందనాన.  
 ఘోడుఘోడున యేడ్వసాగెను - కొడుకునుచూచియునో॥తం॥  
 శివమునుచూచినక్షణమాత్రంబున - చెమటలుగ్రమ్మెనుగా ,,  
 అశ్రుబిందువులు కంటినుండియు - మంటికి రాలెనుగా ,,  
 వటవృక్షాల తీగున వారు - వొరిగినారు యిల్లపై ,,  
 కూటలు పలుకులు లేకను వారు - మతులుదప్పినారూ ,,



వచ॥ ఈ సంగతివిన్న గ్రామగ్రామంబుల రైతులు తమసేవకై  
ప్రాణములొడ్డిన కృష్ణారావును చూడనెంచి గుంపులు  
గుంపులుగా వచ్చి, శవము నొక విశాల ప్రదేశమున  
సమాధి చేయునంతవరకుండి తడుపటి నిజగృహంబుల  
కరిగిరి. లజపతికూడా నటులే చేసెను. తరువాత కొద్ది  
రోజులకే మాధవయ్యగారు సుబ్బయ్యగారివద్ద కేతెంచి;

వంత॥ దిక్కుతోచకల్లాడుచున్నడు - దీనరైతు యిపుడూ,

తనమబాకిని రద్దుచేయుమని - పట్టుబట్టినాడూ      ॥ది॥

అలస్యంబుకు తావులేదని - అటకాయించెనుగా      ,,

తాకట్టుకు పొలమునుకట్టి - తేలిక గమ్మనియే      ,,

వచ॥ సుబ్బయ్యగారి స్థితి యెటులయున్న దన;

వం॥ తంధానో అయ్యో తంధాన వో దేవనందనానా.

చేతికి యక్కరకొచ్చిన బిడ్డడు - చేరెను స్వర్గంబూ      ॥తం॥

గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటని - ఆస్థియు పోవుచుగా      ,,

తినుటకుయన్నపు మెతుకుయైనను - దొరుకబోదుఇకనూ      ,,

ఈడువచ్చిన బిడ్డయుండెను - యింటియందు యిపుడూ      ,,

కట్న పిశాచములేకను నాపె - కదలగలద యిల్లా      ,,

సుబ్బయ్యగారి దుఃఖంబుధికి - మేర లేదు యిపుడూ      ,,

వచ॥ పరువముగల యారైతు మాధవయ్యగారికి తాకట్టుక్రింద

రెండేకరముల భూమిని యిచ్చి వేసెను. మరియు యిందిర

గోపవరమురైతులకు జరిగిన ఘోరాన్యాయమును వారింప

ప్రతియూరిరైతులు రైతుకాంగ్రెస్ లోచేరి జమీందారు

నెదుర్కొనవలయునని ప్రతి గ్రామమందు ప్రచారము

చేయసాగెను. ఆ ప్రచారఫలితముగా—



వంత|| జయము జయము మన రైతుబాబుకు

జయము దిగ్విజయము.

పల్లె పల్లెలకు “రైతుకాంగ్రెసు” - ప్రాకిపోయె నండీ ||జ||  
 ఇందిరమాటలు విన్నరైతులు - యింపుగ కూడిరిగా ,,  
 పెద్దయాసాములు చిన్నరైతులు - పెంపుగ చేరిరిగా ,,  
 ‘రైతుకాంగ్రెసు’ ధ్వజముక్రిందనే - రైతులు మూగిరిగా ,,  
 ఇందిరదేవి చెప్పినమాటలు - వేదవాక్కు లాయే ,,  
 నాపె గీచిన గిరులలోపలనే - నడచెద మునినారూ ,,  
 రైతులు కొందరు హక్కులకొరకై - రణముచేతమనిరి ,,

వచ|| ఒకనాడు యిందిర ప్రతిగ్రామ రైతుకాంగ్రెసునుండియు  
 యిద్దరుచొప్పున ప్రతినిధుల గోపనరము రావించి నొక  
 రహస్య సమాలోచన సభ నేర్పాటు చేసెను. దాని  
 యందు వారు తీర్మానముల పత్రము నే విధముగా  
 లిఖించినా రన -

వంత|| జయము జయము మన రైతుబాబుకు

జయము దిగ్విజయము.

రాజావారు దండముమీకును - దయతో బ్రోవండీ||జ||  
 మాదుకోర్కెలు దయతోమీరు - మరువక తీర్చండి ,,  
 మాకు వలసిన హక్కులన్నిటి - వరుసగ వ్రాసితిమి ,,  
 రాజావారి పచ్చికబీడులు - రైతుల పాలేనూ ,,  
 పుల్లరివేయనుమాత్రమెరాజుకు - హక్కుగలదుయరండీ ,,  
 అధికపుసిస్థులు రైతుకు వేయుట - అన్యాయం బనెగా ,,  
 గోపనరపు రైతుల కధికపు - కప్పము తీదనిధోబ్రందీ ,,



జమిందారును జరిమానాల - తిరిగియు యిమ్మునిరీ      ||జ||  
 కృష్ణారావును కొట్టినవారికి - కఠినశిక్ష కలదూ      ,,  
 మాదుకోర్కెలనుజమిందారులు - ముదమున వినవలెనూ      ,,  
 కోర్కెలన్నిటి వరుసగ మీరు - కోరియు తీర్చాలి      ,,  
 లేనిచో మేము ప్రతిఫలంబుగ - చేతుము సమరంబూ      ,,  
 సత్యాగ్రహమే సమరంబనియు - సదయులు తెలియండి      ,,  
 సెలవునుయిచ్చి సరియేననుడు - సదయహృదయాలూ      ,,  
 జమిందారి రైతు లందరి - కోరిక లివియండి      ,,

వచ|| ఇటుల వ్రాయబడినట్టి తీర్మానములపత్రము తోడ్కొని  
 పూరూర రైతుల ఐదారువేలకు పైగా మరునా డుదయ  
 మున వెంట నిడుకొని జమిందారువద్దకు యిందిర  
 వెడలెను. జమిందారుని గుమ్మమువద్ద వీ రందరును  
 నిలువబెట్టి వారి కేవిధముగా బోధచేయుచున్న దన-

రగడ :

ఏటి పొడుగునా, యెండకు యోరిచి, వానకు తడిచి,  
 యెఱువులవేసి, కండలపిండి, నెత్తురుయోడ్చి, చెమటను  
 కార్చి, దుక్కిని దున్ని- (వంత:-) పంటను పండిస్తే,  
 మన రైతుబాబులు పంటను పండిస్తే.  
 తెల్లదుస్తులు, తడువకుమార్చి, జర్మనుతెలాల్, జపాను  
 సబ్బులు, అమెరిక క్రాపులు, స్వీడను బెత్తాల్, రిప్టు  
 వాచిలు, కటింగ్ మీసాల్, విదేశదుస్తులు; (వంత) షోకుగ  
 వేస్తారో, రైతులసొమ్ముతో మెత్తగ వేస్తారో.  
 కలలో నైనా, రైతుల తలవక, కాడిని మేడిని, కట్ట  
 నిచ్చియు, పంటను నూర్చే, అదునుచూచియు, బూమును



నూటును, హేటును పెట్టి, సిపాయిదండును, వెంటబెట్టుక,  
కనికరంబును, అసలేచూపక, లంచముతోడి పొట్టలపెంచి,  
జబరదస్తిని, చేయుచు వారలు, పండిన ధాన్యం,  
(వంత) తీసుకవెళ్తారో, రైతులవద్ద దోచుకవెళ్తారో.

వచ॥ ఇటుల వచింపబడిన యిందిర మాటలు విన్న రైతులు  
పులకాంకితులై జయ జయ ధ్యానములు జేయ విని  
జమిందారు కొంతవడి నిశ్చేష్టుడై తరువాత వారెం  
దులకు వచ్చిరో కనుగొని రమ్మని నొక దూతను పంప  
వాడు జనసమూహము వద్ద కేగి వారి రాకకు కారణం  
బడిగెను. అప్పు డిందిర తీర్మానముల ప్రతము నాతని  
చేతి కిచ్చి జమిందారు కిమ్మని పంప వాడటుల చేసెను.  
జమిందారా ప్రతము సంతయు విపులముగా చదువు  
కొనెను. జనసమూహమును చూచి వేరు గత్యంతరము  
లేక నా ప్రతముపై తన చేవాలు చేసి యిందిరకు సం  
పెను. అప్పు డిందిర జమిందారు, రైతులు కోరిన హక్కు  
లిచ్చినాడనియు, రైతులే విజయము పొందినా రనియు  
నుడివి యెవరి గ్రామము వాగుపోవ నాజ్ఞాపించ రైతు  
లటులనే.గావించిరి. ఇటుల రైతుల దిగ్విజయ యాత్రను  
సాగించిన యిందిరను వివాహమాడ నెంచియు, రైతు  
సేవ చేయనెంచియు, లజపతి మరునా డుదయమున  
సుబ్బయ్యగారి వద్ద కేగి తాను యిందిరను వివాహ  
మాడెదననెను. అందులకు సుబ్బయ్యగారు సమ్మతింప  
నొక సుముహూర్తమున యిందిర లజపతులకు వివా  
హము వేదోక్తముగా జరిగెను. అప్పుడు నూతన వధూ



వరులు కృష్ణారావు పేర నొక యాశ్రమము నేర్పరువ  
నెంచి విత్తమునకై గ్రామ గ్రామములకు బోవ—  
వంత॥ జయము జయము మన రై గు బాబుకు

జయము దిగ్విజయము

పెద్ద రైతులు వేనకు వేలుగ - పెంపుతో నిచ్చిరిగా ॥జ॥  
చిన్న రైతులు తోచిన రీతిగ - సమర్పించు కొనిరి ,,  
ఇష్టము వచ్చిన తీరుగ రైతులు - యిందిర కిచ్చిరిగా ॥జ॥  
వచ॥ ఇటుల ప్రోగుచేయబడిన విత్తముతో కొంత ప్రదేశ  
మును కొని ఆశ్రమ శంఖస్థాపన రంగాగారిచే చేయిం  
చుటకు నొక శుభముహూర్తము నిశ్చయించి రైతు  
లోకమున కంతకు తెలియజేయ వారే విధముగా వచ్చు  
చున్నారన—

ఆకసమంటు ప్రభలురా - సై  
అంద చండాల ప్రభలురా -  
భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
రైతు జండాల రమ్యమూ - సై  
త్రివర్ణ జండాల బారురా - ,,  
చూచితీరాలి చెప్పరాదురా -  
భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.  
పిక్కబలిసిన యెడ్లరా - సై  
పందెము కొట్టిన యెడ్లరా - ,,  
తోడల్ గెల్చిన యెడ్లరా - ,,  
కొమ్ము బిగింపు యెడ్లరా -  
భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.



అలంకార పసందురా - సై  
 సిగమారల సాగసురా - ॥  
 నడుము వారలతీగురా - ॥  
 చక్కని కొమ్ము వరుసరా -  
 భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

గజము గల్గినా కొమ్మురా - ॥  
 గండుయోధుల పగిదిరా - ॥  
 తలపాగల తీరురా - ॥  
 కుత్సిత మెరుగని రైతులూ -  
 భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

మేళతా ల జోరురా - సై  
 మేళవించెను దిక్కులూ - ॥  
 రంగా గారికి జేలురా - ॥  
 దిక్కులు నిండేలాగురా - ॥  
 భళానోయి భాయి తమ్ముడా దేవ భళానో దాదానా.

వచ|| ఈ విధముగా రైతు బాబులందరు గోపవరము చేరి  
 లజపతి చేయు సత్కారముల నందుకొని, రంగా గారిచే  
 శంఖు స్థాపన చేయబడిన తీరును కన్నులారా గాంచి  
 వారి యుపన్యాసమును చెవులారా నాలకించి కృష్ణారావు  
 సమాధిపై అక్షతలు, పుష్పములు, నగరు గంధంబులు  
 చల్లి నూతన వధూ వరులను దీవించి నా యాశ్రమం  
 బుకు కృష్ణాశ్రమమని నామకరణము జేసి నిజగృహంబుల  
 కరిగిరి. లజపతి తండ్రికి తాను యింటికి రాననియు రైతు



సేవచేయుచు కృష్ణాశ్రమములోనే యుందుననియు చెప్పి  
వచ్చెను.

వంత: జయము జయము మన రైతు బాబుకు

జయము దిగ్విజయమూ.

రంగాగారి శిష్యులయ్యరి - లజపతి యిందిరలూ ||౩||

రైతు సేవకు యిద్దరుకూడా - నడుము కట్టినారూ ,,

కృష్ణాశ్రమములోనే వారు - కాలము గడుపుదురూ ,,

ప్రచారకులకు తర్ఫీ దిత్తురు - పెంపుమీర నచటా ,,

వ్యవసాయంపు పద్ధతులన్నిటి - విపులము చెప్పదురూ ,,

ఎరువులు వేసిన ధాన్యము పండుట - యెట్లా చెప్ప

దురూ ,,

“రైతు బంధు” పత్రిక వారు - నడువ సాగిరండి ,,

ఈ విధంబుగా రైతు సేవకు - యిద్దరు తలపడిరి ,,

## మంగళహారతి

నమో రైతు రంగాజై, జై నమో శ్రేణుభావ

అసమాన శక్తి రైతు బలముకు

అండగనిల్చిన ఆదిమూర్తివి

రైతు లోకము మీహస్త బలిమియై

తేజరిల్లగ నభయము యిమ్మా

||న||

కేంద్ర అసెంబ్లీకి నీవు నిలువగ

కిక్కురు మనుటకు జంకెను పార్టీలు

పోటీ యన్నది పొనగక వారలు

“హరోం హరా” యని వొదిగియుండిరి

||౫||



భారత దేశ రైతాంగము మీ  
 నాయకత్వమును సమ్మియుండిరి  
 రైతురాజ్యము మీ రైతుసేవతో  
 రైతుల మొకటై స్థాపించుదము  
 రైతు కూలీ యధను స్థితులను  
 సంతరింపగ సభయము యిమ్మా  
 రైతు కూలీ ప్రజారాజ్య  
 స్థాపనంబుకు తగుదువు దేవా!

||న||

||న||

సమాప్తము.

—













పుస్తకములు వలయువారు యీ క్రింది చోట్లకు  
వ్రాసిన దొరకును.

**దుర్గా మోడరన్ బుక్ డిపో :**

గవర్నరు పేట — బెజవాడ,

బ్రాంచి : గుంటూరు.

మరియు,

“యువజన కాంగ్రెస్” ప్రెసిడెంటుగార్కి,

బ్రాహ్మణకోడూరు (P. O.)

పొన్నూరు (Via)

గుంటూరుజిల్లా.

నై తావులయందు దొరకు మా పుస్తకములు:—

1. బాలీయ గేయాలు
2. నేతాజీ గేయములు
3. రైతు విజయము

(కాంగ్రెస్ జంగము)







